

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE TREBALL I AFERS SOCIALS

1264 REIAL DECRET 8/2008, d'11 de gener, pel qual es regula la prestació per raó de necessitat a favor dels espanyols residents a l'exterior i retornats.

La Llei 40/2006, de 14 de desembre, de l'Estatut de la ciutadania espanyola a l'exterior, es configura com el marc bàsic per establir, en compliment del que disposa l'article 42 de la Constitució, una política integral d'emigració i de retorn que salvaguardi els drets econòmics i socials dels ciutadans espanyols que resideixen a l'exterior i per facilitar la integració social i laboral dels retornats.

El capítol II del títol I de la Llei recull drets socials i prestacions, entre els quals, a més del dret a la protecció de la salut, s'introdueix la prestació per raó de necessitat com un nou concepte que engloba la prestació econòmica per vellesa, la prestació econòmica per incapacitat i l'assistència sanitària.

L'Estatut de la ciutadania espanyola a l'exterior supera el concepte tradicional d'emigrant que preveu la Llei 33/1971, de 21 de juliol, d'emigració, que vinculava l'acció protectora a l'existència d'una relació de treball o activitat lucrativa, i indirectament, als familiars al seu càrrec.

Aquesta nova dimensió dels beneficiaris es plasma en aquest Reial decret, que equipara els cònjuges o les parelles de fet dels emigrants al mateix nivell de protecció, de manera que no queden supeditades a la mera condició de familiars. D'aquesta manera, es corregeix la situació de desigualtat existent fins ara i es garanteix el gaudi ple dels seus drets.

El present Reial decret té per finalitat establir un mecanisme de protecció que garanteixi el dret a percebre una prestació als espanyols residents a l'exterior que, havent-se traslladat a l'exterior per raons laborals, econòmiques o qualssevol altres i havent complert 65 anys d'edat o estant incapacitats per al treball, estiguin en una situació de necessitat pel fet d'estar mancats de recursos suficients per cobrir les seves necessitats. L'import d'aquesta prestació està determinat per a cada un dels països de manera objectiva, prenent com a referència la realitat socioeconòmica del país de residència.

L'objectiu últim que pretén aquest Reial decret és configurar un sistema de protecció per raó de necessitat per als beneficiaris que inclogui, a més de la prestació econòmica per vellesa o incapacitat, la protecció sanitària.

La inclusió de la incapacitat dins de la prestació per raó de necessitat atorga a aquesta prestació la consideració de dret subjectiu, superant el concepte d'ajuda assistencial que tenia fins ara.

Amb la finalitat de clarificar i homogeneïtzar la determinació i el reconeixement del dret a la prestació econòmica, s'unifiquen els requisits exigits per accedir a la prestació per raó de necessitat en les seves dues modalitats.

El Reial decret recull de manera expressa els criteris que s'han de tenir en compte per al còmput de les rendes o ingressos imputables al sol·licitant, ampliant el concepte d'unitat familiar i delimitant clarament els supòsits d'extinció del dret a la prestació per raó de necessitat, com a mecanismes per evitar o limitar les possibilitats de frau.

Pel que fa a la prestació per incapacitat, es defineix la situació d'incapacitat absoluta per a qualsevol feina, i es regula el procediment per a la seva valoració i revisió.

En matèria d'assistència sanitària, s'articula el procediment per garantir la cobertura de la prestació als beneficiaris residents a l'exterior i, amb la finalitat de millorar la qualitat del servei prestat, es preveu la necessitat d'avaluació de la protecció que es dispensa per part de les entitats que presten la cobertura d'assistència sanitària.

Finalment, es recull la pensió assistencial per vellesa per als espanyols d'origen que retornin a Espanya, i es reconeix el seu dret a l'assistència sanitària sempre que no la tinguin per un altre títol, dret que s'estén als pensionistes espanyols d'origen residents a

l'exterior en els seus desplaçaments temporals al nostre país. De la mateixa manera, s'inclou en el text normatiu l'assistència sanitària per als treballadors per compte d'altri espanyols d'origen residents a l'exterior que es desplacin temporalment a Espanya i als familiars al seu càrrec.

És necessari ressaltar que aquesta ampliació de la cobertura de l'assistència sanitària suposa una millora considerable per als diferents col·lectius, que fins ara havien de costejar totalment o parcialment la prestació.

En virtut d'això, a proposta del ministre de Treball i Afers Socials, amb l'aprovació prèvia de la ministra d'Administracions Públiques, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 11 de gener de 2008.

DISPOSO :

CAPÍTOL I

Prestació per raó de necessitat

Article 1. *Objecte.*

La prestació per raó de necessitat que preveu l'article 19 de la Llei 40/2006, de 14 de desembre, de l'Estatut de la ciutadania espanyola a l'exterior, emparada a l'apartat 4 de l'article 7 del Text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, es regula pel que disposa aquest Reial decret i comprèn les prestacions següents:

- a) La prestació econòmica per vellesa.
- b) La prestació econòmica per incapacitat absoluta per tot tipus de treball.
- c) L'assistència sanitària.

Article 2. *Beneficiaris de la prestació per raó de necessitat.*

Tenen dret a la prestació per raó de necessitat, sempre que compleixin els requisits de l'article 3:

- a) Els espanyols d'origen nascuts en el territori nacional que, per motius econòmics, laborals o de qualsevol altra naturalesa, van sortir del país i van establir la seva residència a l'estranger.
- b) Els espanyols d'origen no nascuts a Espanya que acreditin un període de residència al nostre país de 10 anys previ a la presentació de la sol·licitud de la prestació, sempre que hagin tingut durant tot aquest període la nacionalitat espanyola.

Article 3. *Requisits de la prestació per raó de necessitat.*

1. Per accedir a la prestació s'han d'acreditar els requisits següents:

- a) Haver complert seixanta-cinc anys d'edat en la data de la sol·licitud de la prestació econòmica per vellesa o per a la prestació econòmica d'incapacitat, tenir més de setze anys i menys de seixanta-cinc i estar en situació d'incapacitat permanent absoluta per tot tipus de treball en la data de la sol·licitud.
- b) Residir legalment i efectivament en els països on la precarietat del sistema de protecció social justifiqui la necessitat d'aquesta prestació, degudament acreditada mitjançant un informe de la Conselleria de Treball i Afers Socials, d'acord amb els paràmetres d'avaluació establerts per la Direcció General d'Emigració.

El requisit de residència legal a l'estranger, per al reconeixement i la conservació del dret a la prestació econòmica, s'acredita mitjançant la documentació prevista als apartats a) i b) del punt 2 de l'article 8 d'aquest Reial decret.

c) No pertànyer a instituts, comunitats, ordres i organitzacions que, per les seves regles o estatuts, estiguin obligats a prestar-los assistència.

d) Estar mancat de rendes o ingressos suficients en els termes establerts a l'article 5 d'aquest Reial decret.

e) No tenir béns mobles o immobles amb un valor patrimonial superior a la quantia anual de la base càlcul corresponent en el país de residència.

f) No haver fet donació de béns en els cinc anys anteriors a la sol·licitud de la prestació econòmica, per un valor patrimonial superior a la quantia establerta a la base càlcul de la prestació econòmica corresponent al país de residència, béns que s'han de valorar segons les normes establertes per a l'impost que els gravi.

2. S'exceptua del que estableix l'apartat e) d'aquest article l'habitatge habitualment ocupat pel sol·licitant de la prestació, i de l'apartat f) l'habitatge habitualment ocupat pel sol·licitant de la prestació del què s'hagi fet donació amb reserva d'usdefruit total i vitalici a favor d'aquest sempre que sigui l'únic bé immoble que tingui.

Article 4. *Naturalesa de la prestació econòmica.*

1. La prestació econòmica té el caràcter de personal i intransferible i no es pot atorgar com a garantia de cap obligació, llevat del que estableixen els apartats següents.

2. Quan el beneficiari estigui acollit en un centre assistencial el manteniment del qual estigui subvencionat amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat, la Direcció General d'Emigració pot abonar una part de la prestació a un representant autoritzat del centre per participar en el cost del finançament de les despeses d'estada de l'interessat, i la resta la lliura directament al mateix interessat.

En cap cas la quantitat abonada en concepte de despeses d'estada al centre d'acollida pot ser superior al cost real d'aquestes. En tot cas no ha de superar el 75 per 100 de l'import de la prestació que percebi el beneficiari.

Article 5. *Carència de rendes o ingressos.*

1. Es consideren rendes o ingressos insuficients els que, en còmput anual de gener a desembre, siguin inferiors a la quantia anual de la base de càlcul que s'estableixi per al país de residència. Els ingressos que han de declarar els sol·licitants, tant en la seva sol·licitud inicial com en la fe de vida i declaració d'ingressos, s'han de referir a l'any en què es presentin les sol·licituds o les renovacions.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, quan el sol·licitant no tingui rendes o ingressos suficients, si conviu amb una altra o altres persones en una mateixa unitat econòmica familiar, únicament s'entén acomplert aquest requisit quan la suma de les rendes o ingressos computables a tots els integrants d'aquella, en els termes previstos a l'apartat anterior, sigui inferior a la quantia de la base de càlcul en còmput anual del país de residència, més el resultat de multiplicar el 70 per 100 de l'esmentada xifra pel número de convivents, menys un.

3. Hi ha unitat econòmica familiar en tots els casos de convivència d'un beneficiari amb altres persones, siguin beneficiaris o no, units amb el beneficiari per matrimoni o per llaços de parentiu per consanguinitat o adopció fins al segon grau. La parella de fet del sol·licitant es considera membre de la unitat economicofamiliar, sempre que aquesta situació sigui reconeguda per la legislació vigent en el país de residència i s'acrediti documentalment.

Quan no hi hagi una situació de separació legal, divorci o denúncia per abandonament de llar i un dels cònjuges traslladi la seva residència a un país diferent o retorni a Espanya, s'ha de mantenir la consideració d'unitat economicofamiliar a tots els efectes. Aquesta situació s'aplica igualment a les parelles de fet reconegudes legalment.

Article 6. *Rendes o ingressos computables.*

1. Als efectes del que estableix l'article anterior, es consideren rendes o ingressos computables, els béns i drets de què disposi en còmput anual el beneficiari, o la unitat econòmica de convivència, derivats tant del treball com del capital, així com qualssevol altres substitutius d'aquells.

Així mateix, es consideren ingressos imputables al sol·licitant les ajudes que percebi amb caràcter periòdic i permanent, així com les prestacions periòdiques que li siguin

reconegudes per organismes públics, nacionals o estrangers, diferents de la Direcció General d'Emigració concurrents amb la prestació econòmica.

Les ajudes reconegudes per les comunitats autònomes amb caràcter extraordinari i per una sola vegada no es consideren ingressos imputables al sol·licitant a aquests efectes. Igualment no es computen les ajudes que atorguin les comunitats autònomes per al retorn.

2. S'entén per rendes de treball les retribucions tant dineràries com en espècie, derivades de l'exercici d'activitats per compte propi o d'altri.

S'equiparen a rendes de treball les prestacions reconegudes per qualsevol dels règims de previsió social, finançades amb recursos públics o privats.

Així mateix, tenen la consideració d'ingressos substitutius de les rendes de treball, qualssevol altres percepcions supletòries d'aquestes, a càrrec de fons públics o privats.

3. Quan el valor patrimonial dels béns mobles i immobles propietat del sol·licitant o beneficiari, a excepció de l'habitatge habitual, sigui superior a la base de càlcul establerta per al país de residència en còmput anual, no es té dret a la prestació.

A aquests efectes, es considera valor patrimonial d'un immoble el valor cadastral total establert en cada país, als efectes fiscals, per a l'impost que el gravi. En els casos en què no sigui possible determinar un valor patrimonial oficial, s'ha de tenir en compte el valor reflectit en l'escriptura de compra de l'immoble.

D'altra banda, els béns mobles com ara accions, bons o altres actius financers, es computen segons el valor nominal que figuri en el corresponent títol de compra. Pel que fa a comptes i dipòsits bancaris, es computa el saldo mitjà, acreditat mitjançant certificats o extractes bancaris, en els sis mesos anteriors a la presentació de la sol·licitud o de la fe de vida i declaració d'ingressos.

4. No es computa el valor patrimonial dels béns mobles i immobles que siguin propietat dels membres integrants de la unitat familiar.

5. Quan el sol·licitant comparteixi amb altres la titularitat d'un bé, moble o immoble, se li ha d'imputar la part proporcional que li correspongui, tant pel que fa al valor patrimonial del bé, com a la determinació dels seus rendiments, d'acord amb el que disposa l'apartat següent. La mateixa regla s'aplica als béns comuns del matrimoni o de la parella de fet legalment reconeguda.

6. Quan el sol·licitant disposi de béns mobles o immobles i la suma de tots els valors patrimonials mobles o immobles sigui inferior a la quantia anual de la base càlcul de la prestació per raó de necessitat corresponent al país de residència, es tenen en compte els seus rendiments efectius. Igualment es tenen en compte els rendiments efectius dels béns mobles i immobles dels membres que integren la unitat familiar. Així mateix, són computables els rendiments efectius de l'habitatge habitualment ocupat pel sol·licitant.

Si no hi ha rendiments efectius es computa el dos per cent del valor patrimonial o cadastral del bé. Aquest còmput no s'aplica a l'habitatge habitualment ocupat pel sol·licitant.

7. En els casos en què el beneficiari de la prestació econòmica estigui ingressat en un centre geriàtric o conviski amb altres persones en un domicili diferent a l'habitual, i acreditat que l'únic bé immoble de la seva propietat és l'habitatge que habitualment ocupava, s'imputen, si s'escau, els rendiments per lloguer del mateix habitatge, o el dos per cent sobre el seu valor patrimonial o cadastral si es manté desocupat. En cas de donació de l'habitatge habitual sense reserva d'usdefruit total i vitalici, aquest passa a tenir la mateixa consideració que una propietat diferent de l'habitual.

8. No es computen les assignacions periòdiques per fills a càrrec que siguin discapacitats.

Article 7. *Base de càlcul i quantia de la prestació econòmica.*

1. La base de càlcul de les prestacions econòmiques corresponent a cada país de residència es fixa, partint dels fons que anualment es consignin en la corresponent partida pressupostària del Ministeri de Treball i Afers Socials, d'acord amb els indicadors econòmics

i de protecció social de cada país de residència. A aquests efectes s'han de tenir en compte els indicadors següents:

- a) Renda per càpita.
- b) Salari mínim interprofessional.
- c) Salari mitjà d'un treballador per compte d'altri.
- d) Pensió mínima de Seguretat Social.

El Ministeri de Treball i Afers Socials ha d'establir les bases de càlcul a partir dels indicadors anteriorment referenciats, i n'ha de donar coneixement al Ministeri d'Economia i Hisenda.

La Direcció General d'Emigració ha de fixar anualment la base de càlcul corresponent a cada país en euros i en moneda local, amb efectes d'1 de gener de cada any natural, sense que la seva determinació es pugui veure afectada per les oscil·lacions del tipus de canvi entre l'euro i la respectiva moneda local que es puguin produir al llarg de l'any, llevat que les oscil·lacions del tipus de canvi entre l'euro i la respectiva moneda local superin el 15 per cent.

2. La quantia de la prestació és el resultat de restar a la base de càlcul establerta, segons el que indica l'apartat anterior, les rendes o els ingressos anuals de què, si s'escau, disposi el beneficiari.

3. Quan en una mateixa unitat econòmica concorri més d'un beneficiari amb dret a una prestació d'aquesta mateixa naturalesa, la quantia de cadascuna de les prestacions es determina en funció de les regles següents:

a) A l'import referit per a cada país se li ha de sumar el 70 per 100 d'aquesta mateixa quantia, tantes vegades com nombre de beneficiaris, menys un, existeixi en la unitat econòmica de convivència.

b) La quantia de la prestació per a cada un dels beneficiaris és igual al quocient de dividir el resultat de la suma prevista a l'apartat a) pel nombre de beneficiaris amb dret a prestació.

c) De les quanties resultants de l'aplicació del que estableixen els apartats anteriors, calculades en còmput anual, se n'han de deduir, si s'escau, les rendes o ingressos anuals de què disposi cada beneficiari.

4. En els casos de convivència del beneficiari o beneficiaris amb persones no beneficiàries, si la suma dels ingressos o rendes anuals de la unitat econòmica més la prestació, calculades de conformitat amb el que disposen els apartats anteriors, supera el límit d'acumulació de recursos que estableix l'article 5, la prestació o prestacions s'han de reduir, per no sobrepassar aquest límit, disminuint cadascuna d'aquestes en la mateixa quantia.

5. En qualsevol cas, la quantia màxima de la prestació no ha de superar l'establerta a Espanya en cada moment per a la modalitat no contributiva de les pensions de jubilació de la Seguretat Social.

6. La quantia mínima de la prestació a reconèixer és, en qualsevol cas, igual al 25 per 100 de la quantia de la prestació a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article, encara que el càlcul resultant de l'aplicació del que disposen els apartats 2, 3 i 4 hagi donat un resultat inferior a aquest percentatge.

Article 8. *Procediment.*

1. El procediment per al reconeixement del dret a la prestació per raó de necessitat l'ha d'iniciar l'interessat o el seu representant legal i s'ha d'ajustar al que disposa aquest Reial decret i al que preveu amb caràcter general la normativa vigent sobre procediment administratiu.

La sol·licitud s'ha de presentar a les conselleries de Treball i Afers Socials de les ambaixades, a les seccions de Treball i Afers Socials o, si no, en els consolats o seccions consulars de les ambaixades. Així mateix, es pot presentar en els registres i les oficines a

què es refereix l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

2. A les sol·licituds s'hi han d'adjuntar els documents següents:

a) Passaport espanyol vigent en què consti la inscripció en el Registre de Matrícula Consular com a resident o, si no, certificació consular que acrediti aquest aspecte, tant del sol·licitant com, si s'escau, del cònjuge o parella de fet, si és espanyol.

b) Document públic del país de residència que acrediti de manera fefaent la identitat del sol·licitant i, si s'escau, del cònjuge, parella de fet i altres membres que componen la unitat econòmica de convivència.

c) Certificació acreditativa de la convivència familiar, si s'escau.

d) Llibre de família, si és procedent. Si no, s'ha d'aportar el certificat de matrimoni o document que acrediti l'existència de parella de fet en els països en què aquesta unió sigui reconeguda legalment, i naixement de la resta dels membres de la unitat familiar.

e) En cas de separació legal o divorci, o dissolució d'una parella de fet s'ha d'aportar la corresponent sentència judicial ferma o certificació registral. En cas d'abandonament de llar, és necessari aportar la denúncia corresponent.

f) Partida de defunció del cònjuge o parella de fet, si s'escau.

g) Certificació o justificant acreditatiu dels ingressos, rendes o pensió de qualsevol naturalesa que percebi l'interessat i/o els membres de la unitat econòmica de convivència, o si no es percep, declaració responsable del sol·licitant que cap membre de la unitat econòmica de convivència, inclòs l'interessat, percep ingressos, rendes o pensió de qualsevol naturalesa.

h) Acreditació del valor dels béns objecte de donació. En cas de no haver fet donació de béns, declaració responsable de l'interessat.

i) Declaració responsable de l'interessat que cap membre de la unitat econòmica de convivència, inclòs el sol·licitant, té altres béns, excepte la residència habitual, i, si els té, acreditació del seu valor de conformitat amb les normes de l'impost que gravi el patrimoni.

3. Les conselleries de Treball i Afers Socials són competents per realitzar tots els actes d'instrucció, dels expedients relatius als espanyols residents en l'àmbit geogràfic dels països en els quals tinguin acreditació. En els països on no estigui acreditada l'esmentada conselleria, els expedients els han d'instruir els serveis corresponents de les representacions diplomàtiques o oficines consulars d'Espanya a l'estranger.

L'esmentat òrgan instructor ha de sol·licitar els justificants o documentació procedent per verificar la situació personal i econòmica del sol·licitant. També pot portar a terme totes les actuacions que consideri oportunes quan amb la documentació aportada no estiguin suficientment acreditats els punts necessaris per resoldre, en particular, en relació amb aquells aspectes la base documental dels quals es limiti a una declaració responsable.

4. Una vegada ultimades les actuacions anteriors, i les altres exigides per la legislació aplicable, l'òrgan instructor ha de transmetre a la Direcció General d'Emigració les dades recollides en la instrucció de les sol·licituds, certificant les comprovacions efectuades als efectes de la resolució dels expedients.

5. Correspon a l'òrgan instructor la custòdia i l'arxivament de la documentació integrant de l'expedient que hagi servit de base per portar a terme el que estableixen els apartats anteriors.

Article 9. Efectes de la falta de resolució expressa.

Transcorregut el termini màxim de sis mesos, des de la data en què la sol·licitud hagi tingut entrada en els registres de l'òrgan competent per a la seva tramitació, sense que s'hagi notificat resolució expressa, es pot entendre desestimada.

Article 10. *Efectes econòmics.*

1. Els efectes econòmics de la prestació es produeixen a partir del primer dia del mes següent a aquell en què s'hagi presentant la sol·licitud i s'estenen fins a l'últim dia del mes en què s'hagi produït la causa de l'extinció.

2. La caducitat del dret al cobrament de la prestació es produeix transcorregut el termini de sis mesos, a comptar de l'endemà al primer dia en què es va poder fer efectiu el cobrament per l'interessat, quan no se'n reclami expressament l'abonament.

3. En els casos d'impossibilitat física del beneficiari per al cobrament de la prestació s'ha d'atorgar un poder notarial per a la liquidació dels seus drets econòmics quan l'import sigui superior a 1.500 €. Si l'import és inferior a aquesta xifra, és suficient l'autorització del beneficiari a favor de la persona que l'efectuï. En tots dos casos s'ha de presentar una fe de vida i estat del mateix beneficiari, expedida menys de 30 dies abans de la data del cobrament.

4. En els casos d'incapacitat mental del beneficiari s'ha d'acreditar documentalment la situació d'incapacitat, així com l'inici del procediment per a la declaració d'aquesta i el nomenament del representant legal.

Article 11. *Abonament de mensualitats meritates i no percebudes.*

1. En cas de mort del beneficiari de la prestació l'import de les mensualitats meritates i no percebudes s'ha d'abonar a qui acrediti actuar en interès dels hereus o de la comunitat hereditària, sempre que se sol·liciti en el termini de tres mesos des de la data de mort. Transcorregut aquest termini caduca el dret al cobrament.

2. En les sol·licituds de mensualitats meritates i no percebudes, s'ha de presentar la documentació següent:

- a) Certificat de defunció del beneficiari.
- b) Testament o, si no, declaració legal d'hereus.

En defecte de testament o declaració legal d'hereus, s'ha de presentar:

1. Certificat de matrimoni o de parella de fet registrada quan sigui el cònjuge o l'altre membre de la parella qui sol·liciti la prestació meritada.

2. Certificat de mort del cònjuge o de la parella de fet, quan sigui diferent d'aquests l'hereu que present la sol·licitud.

3. Llibre de família del beneficiari mort on es relacionin tots els fills i, en la seva absència, els corresponents certificats literals de naixement en què es faci referència expressa als pares.

En cas que es comprovi l'existència de més d'un hereu, el sol·licitant ha d'aportar l'autorització dels altres hereus.

3. L'ordenació de les sol·licituds de mensualitats meritates i no percebudes l'han de fer les conselleries de Treball i Afers Socials o els serveis corresponents de les representacions diplomàtiques o oficines consulars d'Espanya a l'estranger, que han de traslladar l'expedient a la Direcció General d'Emigració perquè n'emeti la resolució corresponent.

Article 12. *Obligacions dels beneficiaris.*

1. Els beneficiaris de la prestació, estan obligats a comunicar, en el termini màxim de trenta dies des de la data en què es produeixi, qualsevol variació de la seva situació de convivència, estat civil, residència, recursos econòmics propis o aliens computables i tots els altres que puguin tenir incidència en la conservació o quantia d'aquella.

Quan de l'incompliment d'aquesta obligació derivi la percepció indeguda de la prestació, en tot o en part, l'interessat ha de reintegrar les quantitats no prescrites, indegudament percebudes, a comptar del primer dia del mes natural següent a aquell en què s'hagi produït la variació.

2. En el termini que determini la Direcció General d'Emigració, i en tot cas abans del 30 de novembre, els beneficiaris han de presentar cada any la fe de vida i una declaració dels ingressos o rendes computables de la respectiva unitat econòmica familiar de l'any en curs per determinar la quantia de la prestació econòmica que li correspongui en l'exercici següent, i acreditar el compliment dels requisits que donen dret a la conservació de la prestació.

3. En cas de no presentar la fe de vida o si aquesta es presenta posteriorment al 30 de novembre, el dret a prestació s'extingeix i el beneficiari ha de presentar una nova sol·licitud.

4. Les conselleries de Treball i Afers Socials han de certificar les comprovacions efectuades als efectes de la tramitació de la fe de vida i declaració dels ingressos i han de procedir a la custòdia i l'arxivament de la documentació.

L'esmentat òrgan instructor ha de sol·licitar els justificants o la documentació procedent per verificar la situació personal i econòmica del sol·licitant. També pot portar a terme totes les actuacions que consideri oportunes quan amb la documentació aportada no estiguin suficientment acreditats els aspectes necessaris per resoldre, en particular, en relació amb aquells aspectes la base documental dels quals es limiti a una declaració responsable.

Article 13. Revisió del dret a la prestació i reintegrament de les quantitats percebudes indegudament.

1. La Direcció General d'Emigració pot rectificar en qualsevol moment errors materials o de fet i els aritmètics, així com revisar de forma motivada les resolucions de reconeixement del dret a la prestació, per la constatació d'omissions o inexactituds en les dades declarades pel beneficiari. En tot cas, els efectes d'aquestes resolucions queden supeditats al manteniment de les circumstàncies determinants de la concessió. El procediment se subjecta al que preveu la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Si a la vista de l'esmentada comprovació es constata que l'interessat està percebent la prestació indegudament o amb una quantia superior a la qual li correspon, s'ha de procedir a revisar l'acte de reconeixement de la prestació i a declarar, si s'escau, l'obligació de reintegrar les quantitats percebudes indegudament.

2. Si una vegada constatada l'existència de quantitats percebudes indegudament, el deutor continua sent beneficiari de la prestació objecte de revisió, es poden efectuar, prèvia notificació a l'interessat, els corresponents descomptes sobre les successives mensualitats de la prestació a què tingui dret l'interessat, fins a la total satisfacció del deute, llevat que aquest opti per abonar íntegrament el deute en un sol pagament.

3. Quan el receptor de les quantitats indegudament percebudes, com a conseqüència de la revisió a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article, perdi el dret a la prestació, però sigui beneficiari de qualsevol altra pensió pública, s'ha de trasllada a l'òrgan que l'hagi reconegut als efectes que es practiqui, si s'escau, l'oportú descompte sobre aquesta.

Article 14. Extinció del dret.

1. El dret a la prestació econòmica per raó de necessitat s'extingeix quan es doni alguna de les circumstàncies següents:

- a) Mort del beneficiari.
- a) Retorn a Espanya del beneficiari.
- b) Renúncia a la nacionalitat espanyola del beneficiari.
- c) Renúncia voluntària del beneficiari.
- d) Residència per un període superior a sis mesos en un país diferent d'aquell en què s'hagi obtingut el dret a la prestació. Si en el país de destinació està establerta aquesta prestació, per accedir-hi s'ha de presentar una nova sol·licitud.
- e) Desaparició de les circumstàncies determinants del reconeixement del dret a la prestació.

f) No presentar la fe de vida i declaració de rendes o ingressos en el termini establert.

2. El dret a la prestació es pot tornar a reconèixer quan desaparegui el motiu que va originar l'extinció i es presenti una nova sol·licitud, sempre que concorrin la resta de requisits exigits per la norma.

3. Quan es comprovi fefaentment que hi ha hagut ocultació de dades o falsedat documental en relació amb els requisits exigits per a l'accés i el manteniment del dret a la prestació econòmica per necessitat, el dret queda extingit definitivament.

Article 15. *Competència.*

Correspon a la Direcció General d'Emigració el reconeixement i pagament de la prestació econòmica per raó de necessitat, sense perjudici de les competències atribuïdes en relació amb la instrucció i custòdia dels expedients a les conselleries de Treball i Afers Socials i als altres òrgans a què es refereix l'article 8 d'aquest Reial decret.

Article 16. *Recursos.*

Contra les resolucions dictades pel director general d'Emigració es pot interposar recurs d'alçada davant la secretària d'Estat d'Immigració i Emigració, de conformitat amb el que estableixen els articles 114 i 115 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 17. *Finançament i pagament.*

El pagament de la prestació per raó de necessitat s'efectua amb la periodicitat que determini la Direcció General d'Emigració, que en cap cas ha de ser superior a la trimestral, i dins els límits establerts a la corresponent partida pressupostària anual del Ministeri de Treball i Afers Socials.

Artículo 18. *Fiscalització prèvia de la nòmina de pagament de la prestació per raó de necessitat.*

La fiscalització prèvia de la nòmina de pagament de la prestació per raó de necessitat s'ha de fer d'acord amb el que preveuen la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, i el Reial decret 2188/1995, de 28 de desembre. Sense perjudici del que estableixen les esmentades disposicions, la Intervenció Delegada, en l'exercici de l'esmentat control previ, pot tenir accés als antecedents continguts a l'aplicació informàtica de gestió.

CAPÍTOL II

Prestació per incapacitat

Article 19. *Determinació de la situació d'incapacitat absoluta per tota mena de feina.*

1. Es considera que hi ha incapacitat absoluta per tota mena de feina quan els beneficiaris que preveu l'article 2 d'aquest Reial decret tinguin deficiències, previsiblement permanents, de caràcter físic o psíquic, congènites o no, que els inhabilitin completament per a qualsevol professió o ofici.

2. La valoració de la situació d'incapacitat l'han de fer els metges facultatius de l'entitat que presti l'assistència sanitària als beneficiaris de la prestació per raó de necessitat, tenint en compte, a aquests efectes, tant l'edat del beneficiari com les seves possibilitats reals d'integració al mercat de treball del país de residència.

3. L'entitat asseguradora ha d'expedir un informe on es dictamini la incapacitat del sol·licitant d'acord amb la valoració efectuada. Així mateix, s'ha de fer constar la necessitat de revisió de la situació d'incapacitat i el termini per fer-la.

4. La Direcció General d'Emigració i les Conselleries de Treball i Afers Socials de les Ambaixades, o, si no, els consolats o les seccions consulars de les ambaixades poden instar en tot moment la revisió de la situació d'incapacitat del beneficiari de la prestació.

Article 20. *Canvi de la prestació per incapacitat.*

La prestació per incapacitat, quan els seus beneficiaris compleixin l'edat de 65 anys, passa a ser prestació econòmica per vellesa, i des d'aquest moment s'aplica el règim jurídic d'aquesta última prestació.

Aquest canvi no implica cap modificació respecte a l'import de la prestació que s'estigui percebent l'any en què es produeixi.

CAPÍTOL III

Assistència sanitària

Article 21. *Prestació d'assistència sanitària.*

1. En cas que els beneficiaris de la prestació per raó de necessitat manquin de la cobertura d'assistència sanitària en el país de residència o quan el seu contingut i abast siguin insuficients, tenen dret a cobertura de l'esmentada contingència en els termes regulats en aquest Reial decret.

La totalitat del cost de l'esmentada assistència no pot ser repercutida sobre la prestació econòmica. La Direcció General d'Emigració ha de determinar anualment el cost que s'ha de repercutir en l'esmentada prestació.

2. Es poden subscriure convenis, acords o qualsevol altre instrument jurídic on es determini l'abast de la prestació d'assistència sanitària i el seu finançament. Amb aquesta finalitat s'ha de tenir en compte la cartera de serveis comuns del sistema Nacional de Salut regulada en el Reial decret 1030/2006, de 15 de setembre, que estableix les prestacions sanitàries i farmacèutiques garantides a Espanya als beneficiaris del Sistema Nacional de Salut.

Els convenis subscrits abans de la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret mantenen la vigència llevat que hi hagi denúncia expressa per alguna de les parts.

3. Sempre que hi hagi suficiència pressupostària també se'n poden beneficiar altres espanyols residents als països en els quals s'hagi subscrit un conveni per a la prestació de l'assistència sanitària, en situació de necessitat degudament acreditada, així com el cònjuge i els familiars de nacionalitat espanyola, per consanguinitat o adopció en primer grau dels beneficiaris previstos al punt 1 d'aquest article, sempre que depenguin econòmicament d'aquests i a més formin part de la unitat econòmica de convivència als efectes del que preveu l'article 5.3.

Article 22. *Garantia de la cobertura de la prestació d'assistència sanitària.*

Amb la finalitat de garantir als beneficiaris la cobertura de l'assistència sanitària en tot moment, les conselleries de Treball i Afers Socials o els serveis corresponents de les representacions diplomàtiques o oficines consulars d'Espanya a l'estranger, han de remetre a la Direcció General d'Emigració, el 15 de novembre de cada any, un informe sobre el nombre real de beneficiaris en aquesta data i l'import de la quota anual per cadascun d'ells per a l'any següent. La regularització de les altes i les baixes de beneficiaris que es produeixin amb posterioritat es pot realitzar, si s'escau, dins el segon semestre de l'any en què s'hagin produït.

Sobre la base d'aquest informe, la Direcció General d'Emigració, ha de tramitar la realització dels pagaments corresponents d'acord amb el que assenyala l'article 79 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

Article 23. *Justificació dels pagaments.*

La justificació dels pagaments per les conselleries de Treball i Afers Socials o pels serveis corresponents de les representacions diplomàtiques o oficines consulars d'Espanya

a l'estranger s'ha de fer en el termini de sis mesos, i pot ser prorrogat per sis mesos més d'acord amb el que assenyala l'article 79.4 de la Llei 47/2003 de 26 de novembre, general pressupostària.

Article 24. *Avaluació dels serveis prestats.*

Les conselleries de Treball i Afers Socials o els serveis corresponents de les representacions diplomàtiques o oficines consulars d'Espanya a l'estranger, han d'elaborar un informe d'anàlisi i seguiment de l'atenció dispensada als beneficiaris, en què s'avaluï el grau de compliment i cobertura de l'assistència sanitària per part de l'entitat que la presta d'acord amb el que preveu el Conveni.

Aquest informe ha de ser remès a la Direcció General d'Emigració abans del 15 d'octubre de cada any.

CAPÍTOL IV

Prestacions per a espanyols d'origen retornats

Article 25. *Pensió assistencial per vellesa per a espanyols d'origen retornats.*

1. Els espanyols d'origen residents als països on la precarietat del sistema de protecció social justifiqui l'existència de la prestació per raó de necessitat poden ser beneficiaris de pensió assistencial per vellesa quan retornin a Espanya.

Tenen dret a la pensió assistencial per vellesa:

a) Els espanyols d'origen nascuts en el territori nacional que, per motius econòmics, laborals o de qualsevol altra naturalesa, van sortir del país i van establir la seva residència a l'estranger.

b) Els espanyols d'origen no nascuts a Espanya que acreditin un període de residència al nostre país de 8 anys previ a la presentació de la sol·licitud de la prestació, sempre que durant tot aquest període tinguin la nacionalitat espanyola.

2. El dret a la pensió assistencial per vellesa per als retornats es reconeix sempre que acreditin els requisits exigits a l'article 167 del Text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, per tenir dret a una pensió de jubilació en la seva modalitat no contributiva del sistema espanyol de Seguretat Social, llevat del referit als períodes de residència en el territori espanyol.

3. Les sol·licituds es poden presentar a la Direcció General d'Emigració i a qualsevol dels registres o oficines a què es refereix l'article 38 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

4. Correspon a la Direcció General d'Emigració la instrucció, el reconeixement i el pagament d'aquestes pensions assistencials.

5. La quantia de les pensions concedides a l'empara del que disposa l'apartat anterior és la que fixi la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a la pensió de jubilació en la modalitat no contributiva del sistema de Seguretat Social, en còmput anual i referida a 12 mensualitats.

6. Els efectes econòmics de les pensions regulades en el present article es produeixen en els termes establerts a l'article 10 d'aquest Reial decret.

7. Els ingressos que han de declarar els sol·licitants, tant en la sol·licitud inicial com en la fe de vida i declaració d'ingressos, s'han de referir a l'any en què es presentin les sol·licituds o les renovacions. En aquest sentit, no es consideren ingressos imputables els derivats de subsidi de desocupació per a retornats, FONAS, ajudes de les comunitats autònomes i qualsevol altra prestació de tipus assistencial que hagi percebut el sol·licitant.

8. El dret a les pensions assistencials percebudes pels espanyols retornats s'extingeix quan es doni en el beneficiari alguna de les circumstàncies següents:

a) Defunció.

b) Pèrdua de la condició de resident legal a Espanya o trasllat de la residència fora del territori espanyol per un temps superior a noranta dies al llarg de cada any natural,

llevat que les esmentades absències estiguin motivades per causes de malaltia degudament justificades.

c) Disposar de rendes o ingressos suficients d'acord amb la normativa aplicable a les pensions de jubilació en la modalitat no contributiva del Sistema espanyol de Seguretat Social.

d) No presentar la fe de vida i declaració de rendes o ingressos en el termini establert a l'article 13.2 d'aquest Reial decret.

e) Reunir els requisits per assolir dret a una pensió del sistema de la Seguretat Social o una altra pensió pública, prestació o subsidi reconegut per qualsevol administració pública.

Quan es comprovi fefaentment que ha hi ha hagut ocultació de dades o falsedat documental en relació amb els requisits exigits per a l'accés i el manteniment del dret a la pensió assistencial, el dret queda extingit definitivament.

Article 26. Assistència sanitària per a espanyols d'origen retornats i pensionistes espanyols d'origen residents a l'exterior desplaçats temporalment al territori nacional.

1. Els espanyols d'origen residents a l'exterior que retornin a Espanya, així com els pensionistes espanyols d'origen residents a l'exterior en els seus desplaçaments temporals al nostre país tenen dret a l'assistència sanitària quan, d'acord amb les disposicions de la legislació de Seguretat Social espanyola, les de l'Estat de procedència o de les normes o convenis internacionals de Seguretat Social establerts a aquest efecte, no tinguin prevista aquesta cobertura.

2. El reconeixement del dret a l'assistència sanitària correspon a l'Institut Nacional de la Seguretat Social, el qual ha d'expedir el document acreditatiu del dret. Aquest dret es conserva fins que el beneficiari reuneixi els requisits establerts per obtenir-lo d'acord amb les disposicions de Seguretat Social espanyola, les de l'Estat de procedència o de les normes o convenis internacionals de Seguretat Social.

Els espanyols d'origen retornats han de justificar la seva condició mitjançant la presentació de la baixa consular al país de residència i el certificat d'empadronament al municipi on hagi fixat la seva residència al nostre país.

4. En el pressupost de la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració s'ha de fixar anualment la partida pressupostària destinada a costejar la prestació d'assistència sanitària prevista als punts 1 i 2 d'aquest article.

5. La Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració i la Secretaria d'Estat de la Seguretat Social han de determinar conjuntament l'import total de la quota per cada beneficiari, així com el procediment per efectuar el pagament amb caràcter anual. Aquest import l'assumeix la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració, dins el límit assignat a la corresponent partida pressupostària.

Disposició addicional única. Informe anual de seguiment.

La Direcció General d'Emigració ha de fer el seguiment de l'aplicació del present Reial decret, i ha d'eleva un informe anual al ministre de Treball i Afers Socials en què, si s'escau, es proposin les modificacions que s'han d'introduir en el règim que s'estableix si es produeixen desviacions amb incidència pressupostària.

Disposició derogatòria única. Derogació normativa.

Queda derogat el Reial decret 728/1993, de 14 de maig, pel qual s'estableixen pensions assistencials per vellesa a favor dels emigrants espanyols, així com totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que estableix aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Modificació del Decret 2766/1967, de 16 de novembre, pel qual es dicten normes sobre prestacions d'assistència sanitària i ordenació de serveis mèdics en el règim general de la Seguretat Social.*

El Decret 2766/1967, de 16 de novembre, pel qual es dicten normes sobre prestacions d'assistència sanitària i ordenació de serveis mèdics en el règim general de la Seguretat Social, queda modificat de la manera següent:

U. La norma 3a de l'apartat 2 de l'article 6 queda redactada de la manera següent:

«3a La dels treballadors per compte d'altri que hagin causat baixa en el règim de la Seguretat Social corresponent per fer una activitat laboral per compte d'altri a l'exterior, des de la data de la baixa fins al moment en què es produeixi la seva sortida d'Espanya.»

Dos. S'hi afegeix una norma 3a bis amb la redacció següent:

«3a bis. La dels treballadors per compte d'altri espanyols d'origen residents a l'exterior que es desplacin temporalment a Espanya quan, d'acord amb les disposicions de la legislació de Seguretat Social espanyola, les de l'Estat de procedència o de les normes o Convenis Internacionals de Seguretat Social establerts a aquest efecte, no tinguin prevista aquesta cobertura.»

Disposició final segona. *Títol competencial.*

El present Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.2a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria d'emigració.

Disposició final tercera. *Facultat de desplegament.*

Es faculta el ministre de Treball i Afers Socials per dictar les disposicions necessàries per a l'aplicació i el desplegament d'aquest Reial decret.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat», llevat del que es preveu sobre la prestació per raó de necessitat, que entra en vigor l'1 de gener de 2008.

Madrid, 11 de gener de 2008.

JUAN CARLOS R.

El ministre de Treball i Afers Socials,
JESÚS CALDERA SÁNCHEZ-CAPITÁN